

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

45. An quis possit in die Veneris Sanctæ communicare? Et notatur licere
indiscriminatim omnibus Sacerditibus in die Saccathi Sancti priuatim
celebrare, & ante solemnem, poterit Missam Sancti in ea ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

vel. de panit. part. 4. tamen si peccatum tale sit, vt non modò inuehat defectum gratiæ, sed etiam specialiter sit annexa ex præcepto Ecclesiæ repulsa à communione, (quale est peccatum propter quod quis excommunicatione percutus est) non dubito quin excommunicatus superflite ea labe ad Eucharistiam accedens duplici mortali peccato contamineatur, altero contra legem de perceptione Eucharistiæ in gratiâ, altero contra legem de abstinendo ab Eucharistia per tempus excommunicationis; sicut dupliciter peccat, qui se ingurgitat, quo tempore indictum erat ieiunium: nam & temperantiam, & Ecclesiasticam ieiunij legem violat, & ita rectè in præfenti negotio Bonacina quæst. 6. de Eucharist. part. 1. num. 34 contra Vasquez 3. part. dist. 207. n. 5. cui suffragatus videtur Diana part. 2. tract. 14. resol. 22. Huc vsque Raynaudus.

2. His tamen non obstantibus ego cum Vasquez iterum negatiuam sententiam doceo, quia vtrumque præceptum est ex eodem motiui Religionis, cuius intuitu legislatore humano remouetur ille indignus ne recipiat Eucharistiam, sed plura præcepta non multipliciant peccata, quando oriuntur ex eodem motiui. Ergo talis circumstantia non est explicanda in confessione, quia non variat speciem. Et ita nouissime hanc sententiam docet etiam Ioannes de Lugo de sacrament. Eucharist. disput. 14. scilicet. 1. num. 20. vbi quo ad praxim existimat hanc doctrinam esse veram, nec oportere explicare vtrumque illud præceptum, quia licet præceptum humanum non habeat fortasse totum motiuum quod habet præceptum diuinum, hæc tamen habet totum motiuum, quod habet præceptum humanum, nempe remouere ab hoc Sacramento indignos, ex quo motiui remouentur ab Ecclesiâ excommunicati, etiam quando sunt in statu gratiæ, propter indignitatem aliquam præcedentem, licet non sint nunc peccatores; sicut & remouentur non ieiunij, propter eandem reuerentiam Sacramenti, licet sint in gratiâ. Ille ergo qui explicat se accepisse Eucharistiam indignè, seu in statu peccati, iam explicat sufficienter malitiam, quæ sumitur etiam ex prohibitione Ecclesiæ, scilicet se peccasse contra præceptum remouens indignos ab hoc Sacramento, in quo motiui conuenit vtrumque præceptum. Ergo, &c.

RESOL. XLIV.

An qui accedit ad Communionem cum distractione voluntaria, aut cum affectu alicuius peccati venialis, communicando peccet venialiter? Ex part. 3. tract. 4. Res. 1.

§. 1. Affirmatiuè respondit Fillucius tom. 1. tract. 4. cap. 7. num. 206. vbi sic ait: Potest euenire, vt peccatum veniale sit circumstantia actus communicandi, vt si fiat ob vanam gloriam, vel quia cum distractione voluntaria, & sic proculdubio erit peccatum veniale, quia ille actus non habet circumstantias debitas, quarum vna est, vt fiat ob bonum finem, & sine actuali euagatione, saltem voluntaria. Ita ille, & Reginaldus tom. 2. lib. 29. cap. 6. q. 2. n. 100. cum aliis.

2. Contrariam sententiam docet Sancius in selectis disputatiombus, disput. 23. num. 32. vbi asserit, Secundo responderetur in nostra opinione nullum peccatum committi ob communionem cum distractione. Nec obstat, quod qui erat distractus, peccet venialiter præter peccatum in quo est, quia attentio est de substantia orationis, cum enim sit

Tom. II.

loquutio ad Deum; attentè loqui debemus, aliàs irreuerentia fieret ei, cum quo loquimur. At suscipere Eucharistiam, cum non sit loquutio, sed manducatio, non requirit sub præcepto attentionem, bene tamen sub consilio, nec iniuria fit cibo si distractè sumatur, quapropter qui consulit, vt quis distracta mente non accedat ad Eucharistiam, non consulit id ob reuerentiam; cum nulla irreuerentia fiat, sed vt à peccato cesset, qui est in illo. At supposito, quod consilium attentionis sequi nolit, non ob id retrahendus est à communione, cum melius bonum sit adhuc sine attentione communicare, quam à sacra mensa recedere ob defectum attentionis. Sic Sancius.

3. Pro qualis sententia faciunt Sà ver. Eucharistia, num. 22. Petrus de Ledesma in summa, tom. 1. de Sacramento Eucharist. cap. 11. conclus. 5. vbi ita ait. [Nopeca venialmente, el que llega à este Sacramento con conciencia y afecto de pecado venial, porque llegará con pecado venial à este sacramento no es contra precepto alguno, ni importa irreuerencia ninguna, luego, no es pecado venial. Verdad es que puede acontecer que la misma obra de comulgar sea pecado venial particular, por hazerle con pecado venial. Lo primero, si la tal obra de comulgar se ordena al fin del pecado venial, como si vno comulgasse por vana gloria, de suerte que la vanidad fuesse el motiuo para comulgar. Lo segundo, si el pecado venial consistiessse en alguna irreuerencia exterior en el recibir del sacramento, como si al tiempo del comulgar estuuiessse vno hablando palabras ociosas, ò de burla, ò hizessse otra cosa semejante.] Sic Ledesma. Sed aliqui absolute asserunt, qui cum affectu, vel actuali peccato veniali sacramentum Eucharistiæ sumit, committere aliud veniale cuiusdam irreuerentiæ, ac sacrilegij: ita Doctores, quos citat, & sequitur Layman in Theol. mor. lib. 5. tract. 4. cap. 6. n. 3.

RESOL. XLV.

An quis possit in die Veneris Sancto communicare? Et notatur obiter, licere indiscriminatim omnibus Sacerdotibus in die Sabbati Sancti prinatim celebrare, & qui voluerit in dicta die Missam celebrare, & ante solemnem poterit Missam Sancti in die contingens, aut votiuam aliquam celebrare. Ex part. 4. tract. 4. & Misc. Res. 237.

§. 1. Negatiuè respondet Francolinus de Horis canonici cap. 30. num. 12. & videtur docere Innocentius I. in epistol. 2. ad Decentium, cap. 4. & refert in canon. Sabbati, de consecr. distinct. 3. dum ait, traditionem Ecclesiæ habere in isto biduo (id est, in Feria sexta, & in Sabbato Sancto) Sacramenta penitus non celebrari; & Missale Romanum ita asserit: Hodie (id est, Feria quinta) Sacerdos consecrat duas Hostias; quarum vnâ sumit, alteram referuat pro die sequenti, in qua non conficitur Sacramentum: referuat etiam aliquas particulas consecratas, si opus fuerit pro infirmis; ergo solum, infirmis licet in ea Feria sexta communicare.

2. His tamen non obstantibus affirmatiua sententia vera est, quam docent Vasquez, Suarez, Layman, & Tannerus, quos citat, & sequitur Gaspar Hurtado de Sacramento. disput. 4. de sacrificio Missæ difficult. 3. quia id in nullo iure prohibitum inuenitur, nam Innocentius in dicta Epistola loquitur de celebratione, non de communione, dicit enim in illa die non celebrari, id est non consecrari

Sup. hoc in Res. seq. & supra in Res. 37. cursum id sine. §. Verum. & in tom. 8. tr. 4. Res. 46.

Q. 2. consecrari

secrati: prohibet igitur celebrationem in consecrando, non vero in ministrando. Ad auctoritatem vero Missalis Romani responderetur, quoddam ordinat, vt referretur Eucharista pro infirmis, non prohibet quoddam reseruetur pro sanis, & ipsi non liceat, sed tantum infirmis. Nec valet dicere, quoddam licet hoc non sit prohibitum de iure, est tamen prohibitum de consuetudine, cum in illa die fideles sacram Communionem non accipiant; nam respondeo, quoddam etiam regulariter ea die fideles non communicent, id tamen non omittitur regulariter, quasi ex consuetudine id prohibente, & quasi necessarium si ea die non comunicare, sed quia est congruens, cum sit dies maximi mæroris.

3. Notandum est etiam hic obiter cum Mercato de Sacram in 3. pat. D. Thoma quæst. 83. art. 2. proposuit. 2. num. 2. contra Francolinum ubi supra num. 8. & 9. licere indiscriminatim omnibus Sacerdotibus in die Sabbati sancti priuatim celebrare, vnde ait Hurtado ubi supra; qui voluerit Missam in dicta die celebrare, & ante solemnem, poterit Missam Sancti in ea die contingente, aut vtriuam aliquam celebrare. Vide me ipsum in tract. de celebratione Missarum.

RESOL. XLVI

Quidam Episcopus volebat punire Parochum, qui ministrant Eucharistiam aliquibus in die Veneris Sancta, quæstusit a me Antistes ille, quid sentirem?

Et queritur, an sit licita administratio Eucharistia in die Parasceues, scilicet scandolo?

Et notatur non posse Episcopum punire Sacerdotem, qui sccluso scandalo, & secreto, Missam priuatam dixit in Sabbatho Sancto.

Et an sit licitum in illa die celebrare, & in tali casu non sit necessaria licentia Episcopi, & quamam hora dicenda sit?

Et an nemini licitum sit Feria quinta in Cæna Domini post finitum Sacrificium solemne illius diei, & Sacramentum reconditum priuatim celebrare, iam si antea licitum sit.

Et inferitur, quod si in Sabbatho Sancto acciderit Festum Annuntiationis B. Virginis, possit Episcopus ordinare, vt in singulis Ecclesiis Missa celebrentur. Ex part. 9. tract. 7. & Misc. 2. Ref. 24.

Sup contentio in hoc §. in Ref. seq. in §. Notandum est à lin. 5. & in aliis eius primæ, & secundæ annot. In Ref. quæ hic est supra Ref. 74. & in aliis eius secundæ not. & etiam primæ.

ANTIO
OPON
TOMBO
E III

Sup. hoc in Ref. præterita, & supra cursum in fine §. Verum Ref. 37. & in tom. 8. tr. 4. Ref. 46.

§. 1. Respondi, non debere illum punire: quia licet Sacra Congregatio die 9. Maij, 1606. declarauerit, seruandam esse vniuersalis Ecclesiæ consuetudinem non ministrandi, nisi infirmis in die Parasceue Sacramentum, vt testatur Gauantus in Rubrica Missalis, part. 4. titul. 9. num. 25. & licet Barbola de potest. Parochi, cap. 20. asserat aliam declarationem eiusdem Congregationis datam sub die 19. Februarij, 1622. & probet hanc sententiam Francolinus tractat de Hor. canon. cap. 30. numero 10. ex Innocentio I. in Epistol. 1. ad Decent. cap. 4. & referat in Can. Sabbatho. de consecrat. dist. 10. 3. Et Missale Romanum dicat: Hodie (id est, Feria quinta) Sacerdos consecrat duas Hostias, quarum vnâ sumit, alteram reseruat pro die sequenti, in quo non conficitur Sacramentum: reseruat etiam aliquas particulas consecratas, si opus fuerit pro infirmis. Ergo solum infirmis licet in ea Feria sexta communicare.

2. Tamen, his non obstantibus, non desunt Doctores afferentes, in die Parasceue licitam esse administrationem Sacramenti Eucharistia, per se, & sccluso scandalo. Et ita, præter Suarez, & Vas-

quez, quos citat, & sequitur Quintanaduensis tom. 1. tract. 4. singul. 6. num. 4. tenet, me citato, Leander de Sacrament. tom. 2. tract. 8. disp. 5. quæst. 24. & Ragolis de Rep. tom. 2. lib. 10. disp. 21. §. 7. num. 13. Ex Dominicanorum Familia Reuerentissimus Candidus, Magister Sacri Palatii, tom. 3. disp. 1. artic. 28. dub. 12. fol. 324. Ioan. de la Cruz in Direct. de Sacrific. Missa, quæst. 2. dub. 2. conclus. 1. & ante omnes Magister Ledesma in Summa, tom. 1. de Sacram. Eucharist. cap. 19. conclus. 5. fol. 101. item docet Castrus Palaus tom. 4. tractat. 2. dub. 2. conclus. 1. Tannerus tom. 4. disp. 5. quæst. 10. dub. 4. num. 57. Balsæus in Flor. Theolog. verb. Missa, 3. num. 7. Fergundez de Præcept. Eccles. 1. lib. 3. cap. 16. num. 14. Syluius in 3. part. quæst. 83. art. 2. Quariter 3. Lirman lib. 5. tractat. 5. cap. 1. assert. 7. Hurtados de Sacrificio Missa, disp. 4. difficult. 2. & me citato, Polizzarius tractat. de Mon. capit. 6. quæst. 3. num. 92. alij. Vnde Machadus lib. 4. parte 1. tractat. 11. decum. 11. num. 2. obseruat, ita Matriti in Parochia S. Martini obseruari in praxi. Et ratio est: quia Innocentius in dicto testimonio tantum loquitur de celebratione, non de Communione; & Missale Romanum, dum ordinat, vt referretur Eucharistia pro infirmis, non prohibet, quoddam reseruetur pro sanis, & ipsi non liceat, sed tantum infirmis, sed id ordinat, & præcipit pro infirmis, quia ipsi in periculo existentibus est sub præcepto necessaria, & non sanis. Nec id prohibitum est iure consuetudine introducto: quia, etiam si regulariter ea die fideles non communicent; id tamen non omittitur regulariter, quasi necessarium sit ea die non comunicare; sed quia est congruens, quia est dies maximi mæroris. Cum itaque in casu nostro, stante affirmatiua opinione supradictorum Doctorum Parochus communicando Parochianos, culpam noui commisit: ergo non erat puniendus ab Episcopo, quia pena leuissimi culpam. Deinde dici potest in fauorem Parochi, quoddam ei non constabat authenticè de dictis declarationibus Sacra Congregationis: vnde stante Decreto Viani VIII. illæ non obligabant. Verum, supposito dictis declarationibus, ego nunc existimo in Feria sexta Parasceue non esse ministrandam Eucharistiam nisi infirmis. Purgatorum Patrum oracula veniunt oportet, nec sapere plusquam oportet sapere.

3. Notandum est etiam hic obiter, non posse Episcopum punire Sacerdotem, qui sccluso scandalo, & secreto Missam priuatam dixit in Sabbatho sancto: quia hoc fecit sine culpa, stante opinione Doctorum; ergo pena plectendus non est. Quod autem licitum sit in illa die celebrare, contra Nauarram, Francolinum, & Vasquez, docent Suarez, Fergundez, Gutierrez, Sorus, & Cardinalis de Lugo, quos citat, & sequitur Quintanaduensis loco citato, numero 8. quibus ego addo, me citato, Caspensem in Cursu Theolog. tom. 1. tract. 23. disp. 3. sect. 2. numer. 5. Mercetum de Sacrament. quæst. 83. art. 2. propos. 2. & me citato, Leandrum de Sacram. tom. 1. tractat. 8. disp. 5. quæst. 26. Granadum in 3. part. contr. 6. tract. 14. disp. 10. num. 3. Marchinum de Sacram. Ordin. tract. 3. part. 3. cap. 8. num. 5. Lellium in 3. part. D. Thoma, quæst. 83. art. 2. num. 72. Aduicum in Cursu Theolog. tom. 7. disp. 33. sect. 10. num. 11. Syluum in 3. part. D. Thoma, quæst. 83. art. 2. Quod verò in tali casu non sit necessaria licentia Episcopi, tenet Eminentissimus Dominus meus de Lugo, & Fergundez, & sequitur Quintanaduensis ubi sup. Difficultas est, supposito, quod sit licitum dicere Missam priuatam, sccluso scandalo, in die Sabbati sancti, quoniam hora dicenda sit? Ad hoc dubium sic responderet Castr. Pal. tom. 4. tract. 23. disp. 5. quæst. 7. art. 1. illud verò